

Obsah

1. Předmět a metody ekonomiky zemědělství	5
1.1. Vznik a vývoj ekonomiky socialistického zemědělství	5
1.2. Předmět ekonomiky zemědělství	7
1.3. Metody používané v ekonomice zemědělství	8
1.4. Postavení zemědělství v národním hospodářství	10
2. Zákonitosti vývoje socialistického zemědělství	16
2.1. Charakteristika feudálního zemědělství	16
2.2. Charakteristika zemědělství v kapitalistické hospodářské soustavě	17
2.3. Zákonitosti socialistické přestavby zemědělství	21
2.3.1. Lidově demokratická pozemková úprava	22
2.3.2. Zásady združstevňování zemědělské malovýroby	25
2.4. Uplatnění teorie kolektivizace v ČSSR	27
2.5. Rozvoj socialistického zemědělství	31
3. Ekonomické kategorie v socialistickém zemědělství	35
3.1. Ekonomický charakter výroby v socialistickém zemědělství	35
3.2. Kategorie výsledků výroby	38
3.2.1. Kategorie hmotných výsledků výroby	39
3.2.1.1. Hrubá produkce zemědělského podniku	42
3.2.1.2. Výsledná produkce zemědělského podniku	47
3.2.1.3. Vlastní produkce zemědělského podniku	48
3.2.1.4. Zásady zjišťování a výpočtu hmotných výsledků výroby	49
3.2.1.5. Význam zjišťování hmotných výsledků výroby	52
3.2.2. Kategorie hodnotových výsledků výroby	56
3.2.2.1. Hodnota obecně	56
3.2.2.2. Hodnotová kategorie v zemědělské výrobě	59
3.2.2.3. Tvorba hodnoty v zemědělském podniku	61
3.2.2.4. Cena produkce	69
3.2.2.5. Hospodářský výnos zemědělského podniku	73
3.3. Kategorie rozdělování a užití výsledků výroby	75
3.3.1. Proces rozdělování v zemědělství	75
3.3.2. Kategorie nákladů	79
3.3.2.1. Cena nákladu zemědělského podniku	80
3.3.2.2. Vlastní náklad zemědělského podniku	86
3.3.3. Kategorie důchodů	102
3.3.3.1. Důchod zaměstnanců	104
3.3.3.2. Důchod zemědělského podniku	104
3.3.3.3. Důchod odběratelů	107
3.3.4. Užití důchodu zemědělského podniku	108
3.3.4.1. Užití hrubého důchodu JZD	108
3.3.4.2. Užití čistého důchodu státního statku	110
3.3.4.3. Kvantitativní poměry užití důchodů	110

3.3.5. Rozdělování hrubého důchodu JZD a vlastnictví	112
3.4. Kategorie ekonomických závislostí	115
3.4.1. Intenzita zemědělské výroby	115
3.4.1.1. Intenzita a intenzifikace zemědělství	115
3.4.1.2. Ukazatele pro měření intenzity zemědělské výroby	119
3.4.1.3. Faktory působící na intenzitu zemědělské výroby	122
3.4.2. Produktivita práce v zemědělství	125
3.4.2.1. Produktivita práce v zemědělství a její formy	125
3.4.2.2. Ukazatele produktivity práce v zemědělství	126
3.4.2.3. Faktory působící na produktivitu práce v zemědělství	131
3.4.3. Ekonomická efektivnost zemědělské výroby	133
3.4.3.1. Vymezení ekonomické efektivnosti zemědělské výroby	133
3.4.3.2. Ukazatele ekonomické efektivnosti zemědělské výroby	136
3.4.3.3. Ekonomická afektivnost investic	137
3.4.4. Rentabilita zemědělské výroby	144
3.4.4.1. Vymezení rentability a její význam	144
3.4.4.2. Ukazatele rentability v zemědělství	146
3.4.5. Důchodovost zemědělské výroby	151
3.4.5.1. Vymezení důchodovosti a její význam	152
3.4.5.2. Ukazatele důchodovosti v zemědělství	155
3.4.5.3. Činitele ovlivňující důchodovost a rentabilitu	161
4. Reprodukční proces v zemědělství	170
4.1. Zemědělský reprodukční proces v oblasti výroby	170
4.1.1. Nejdůležitější pojmy	170
4.1.2. Zvláštnosti zemědělského reprodukčního procesu	172
4.1.3. Různé stránky zemědělského reprodukčního procesu	173
4.1.4. Druhy reprodukce	174
4.1.4.1. Prostá reprodukce	175
4.1.4.2. Rozšířená reprodukce	182
4.1.4.3. Zúžená reprodukce	189
4.1.5. Zvláštnosti na vstupech a výstupech	190
4.1.5.1. Vztahy mezi zdroji a výsledky	190
4152 Délka reprodukčního procesu	192
4.1.6. Umístění zemědělského reprodukčního procesu v prostoru a čase	193
4.1.7. Reprodukce hlavních faktorů ovlivňujících zemědělský reprodukční proces	194
4.1.7.1. Přírodní výrobní podmínky	194
4.1.7.2. Společensko-ekonomické výrobní podmínky	197
4.1.7.3. Specializace, koncentrace a kooperace v zemědělství	201
4.1.7.4. Výrobní prostředky	203
4.1.7.5. Pracovní síla v zemědělství	218
4.1.7.6. Vlastní náklady v zemědělství	242
4.1.7.7. Věda a výzkum	247
4.1.7.8. Výrobní vztahy v oblasti výroby	248

4.2. Zemědělský reprodukční proces v oblastech směny, rozdělování a spotřeby	249
4.2.1. Oblast směny a rozdělování	249
4.2.2. Oblast spotřeby	251
4.2.3. Vztahy v oblasti výroby, rozdělování, směny a spotřeby	252
4.3. Ekonomické hodnocení zemědělského reprodukčního procesu	252
4.3.2. Ukazatele a jejich funkce v zemědělském reprodukčním procesu	253
4.3.2.1. Třídění ukazatelů	253
4.3.2.2. Hodnocení ukazatelů	257
4.3.2.3. Konstrukce ukazatelů	258
4.3.2.4. Použití ukazatelů	259
4.3.3. Soustava ekonomických ukazatelů hodnotících zemědělský reprodukční proces	261
4.3.4. Metody ekonomického hodnocení zemědělského reprodukčního procesu	269
4.3.4.1. Metoda maximálního výkonu	269
4.3.4.2. Metoda souladu mezi úrovní výrobních sil a výsledky výroby	271
4.3.4.3. Matematicko-statistické metody	274
4.3.5. Obecné hodnocení ekonomického vývoje zemědělského reprodukčního procesu	276
5. Státní řízení rozvoje zemědělství	279
5.1. Úkoly v rozvoji zemědělství	279
5.1.1. Obecné cíle socialistického zemědělství	280
5.1.2. Koncepce organizačně ekonomického uspořádání zemědělství ČSSR	281
5.1.3. Koncepce rozvoje zemědělské výroby	284
5.2. Nástroje státního řízení zemědělství	285
5.2.1. Plánování rozvoje zemědělství	287
5.2.2. Ceny zemědělských produktů	290
5.2.2.1. Cenová soustava v československém zemědělství	290
5.2.2.2. Teoretické základy tvorby cen zemědělských výrobků	291
5.2.2.3. Metody tvorby cen zemědělských výrobků	342
5.2.2.4. Kooperační a vnitropodnikové ceny zemědělských výrobků	354
5.2.3. Mimocennové ekonomické nástroje	358
6. Společenská dělba práce v socialistickém zemědělství	361
6.1. Struktura odvětví zemědělství a výživy	362
6.1.1. Proces integrace zemědělství s ostatními odvětvími národního hospodářství	363
6.1.1.1. Jednotlivé etapy vývoje zemědělství	363
6.1.1.2. Zemědělství v etapě zprůmyslnění	364
6.1.1.3. Strukturální změny ve sféře zemědělství a výživy	369
6.1.1.4. Strukturální změny v potravinářském průmyslu	371
6.1.2. Zemědělskopřůmyslový komplex	372
6.1.2.1. Pojetí zemědělskopřůmyslového komplexu	373
6.1.2.2. Zemědělskopřůmyslový komplex (ZPK) a zemědělskopotravinářský komplex (ZPoK)	374
6.1.2.3. Struktura ZPoK v ČSSR	375
6.1.2.4. Vztah ZPoK k zahraničnímu obchodu	382

6.1.2.5.	Integrace složek ZPK v mikrosféře	383
6.1.2.6.	Plánovité řízení ZPK	386
6.2.	Územní dělba práce v zemědělství	386
6.2.1.	Podmínky rozmístění zemědělské výroby	387
6.2.2.	Vymezení ekonomických oblastí	389
6.2.3.	Rozmístění zemědělské výroby	391
6.2.4.	Rajonizace zemědělské výroby	393
6.2.4.1.	Vymezení oblastí za buržoasní republiky	393
6.2.4.2.	Rajonizace zemědělské výroby v 50. letech	394
6.2.4.3.	Rajonizace zemědělské výroby v posledních letech	400
6.2.5.	Metody rozmístění zemědělské výroby	411
6.2.6.	Ekonomické hodnocení rozmístění zemědělské výroby	413
6.2.7.	Charakteristika zemědělské výroby administrativně ekonomických oblastí ČSSR	414
6.3.	Formy společenské organizace výroby v zemědělství	421
6.3.1.	Koncentrace výroby	423
6.3.1.1.	Rozvoj koncentrace v zemědělství	424
6.3.1.2.	Hodnocení úrovně koncentrace výroby	426
6.3.2.	Specializace zemědělských podniků	427
6.3.2.1.	Prohlubování specializace v zemědělství	428
6.3.2.2.	Ekonomické problémy prohlubování specializace podniků	429
6.3.2.3.	Hodnocení úrovně specializace	431
6.3.3.	Kooperace, integrace a kombinace výroby v zemědělství	431
6.3.3.1.	Kooperace výroby	431
6.3.3.2.	Integrace výroby	432
6.3.3.3.	Kombinování výroby	433
6.3.3.4.	Formy kooperace a integrace v československém zemědělství	434
6.3.3.5.	Vývoj kooperačních vztahů v československém zemědělství a jeho problémy	438
6.3.3.6.	Ekonomická efektivnost vyšších forem společenské organizace výroby	440
6.4.	Mezinárodní dělba práce v zemědělství	441
6.4.1.	Základní tendence rozvoje mezinárodní socialistické dělby práce	442
6.4.2.	Rozvoj socialistické mezinárodní dělby práce	444
6.4.2.1.	Zvláštnosti integračního procesu v zemědělství	445
6.4.2.2.	Mezinárodní specializace a kooperace v inputových odvětvích ZPK	446
6.4.2.3.	Mezinárodní ekonomická organizace	448
6.4.3.	Efektivnost rozvoje socialistické ekonomické integrace	449